

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPPLEMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

AAP – SNSPA: noi oportunități de colaborare

În perioada 8-15 octombrie 2018, rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, a efectuat o vizită de mobilitate academică la Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA) din București, România.

Vizita a avut loc în cadrul Programului ERASMUS+ KA107 „Mobilitate cu țările partenere”, conform Acordului interinstituțional dintre Școala Națională de Studii Politice și Administrative și Academia de Administrare Publică.

În perioada respectivă, rectorul Academiei a ținut un curs de prelegeri în cadrul Departamentului Relații Internaționale și Integrare Europeană, făcând

schimb de experiență privind problemele organizării procesului de studii.

Pe parcursul vizitei, Oleg Balan a avut o întâlnire cu rectorul SNSPA, Procopie REMUS, doctor, profesor universitar. Subiectul discuției l-a constituit dezvoltarea relațiilor de colaborare dintre instituții,

realizarea programelor de mobilitate academică, dar și de extindere a ariei de activități. A fost evidențiat impactul benefic al relațiilor bilaterale și s-a convenit asupra elaborării unui plan de activități comune, printre punctele-forțe al cărui sunt oferirea de posibilități masteranzilor de a obține

diplome duble ale Academiei de Administrare Publică și ale Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative și extinderea mobilității academice a corpului profesoral-didactic.

Urmare a discuțiilor purtate, Academia de Administrare Publică va primi, în luna noiembrie curent, în cadrul unei vizite de mobilitate academică, un grup de studenți și profesori de la SNSPA, care vor participa la conferința științifico-practică internațională cu genericul „Consolidarea administrației publice locale și perspectivele europene ale Republicii Moldova”, ce se va desfășura în incinta Academiei de Administrare Publică la 23 noiembrie 2018.

Cor. F. P.

AVIZ

**Academia de Administrare Publică,
Catedra științe administrative**

invită cercetătorii și practicienii să participe la conferința științifico-practică internațională cu genericul

**„CONSOLIDAREA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE ȘI
PERSPECTIVELE EUROPENE ALE REPUBLICII MOLDOVĂ”,**

care se va desfășura în incinta Academiei de Administrare Publică la 23 noiembrie 2018.

Conferința științifico-practică internațională vine să sintetizeze rezultatele cercetărilor științifice realizate în cadrul proiectului „Consolidarea instituțională și funcțională a administrației publice locale în Republica Moldova în contextul implementării Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană”, să pună în discuție problemele stringente privind asigurarea bunei guvernări la nivel local, să identifice instrumente și mecanisme de eficientizare a activității autorităților publice locale din perspectiva europenizării sistemului administrativ.

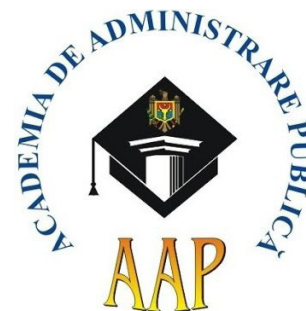
În cadrul conferinței vor fi abordate probleme teoretice și practice privind:

- reforma administrației publice și procesele administrative;
- descentralizarea administrativă;
- autonomia administrației publice locale;
- consolidarea finanțelor publice locale;
- modernizarea serviciilor publice;
- dezvoltarea regională;
- oportunitățile de dezvoltare profesională a funcționarilor publici;
- problemele de integritate a funcționarului public.

Limbi de lucru: română, rusă, engleză.

Fără taxă de participare.

Detalii: www.aap.gov.md

Președintele Republicii Moldova efectuează o vizită oficială în Federația Rusă

În perioada 31 octombrie - 1 noiembrie, Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon, întreprinde o vizită oficială în Federația Rusă.

Potrivit agendei de lucru, șeful statului va avea întrevederi cu Președintele Rusiei, Vladimir Putin, cu Patriarhul Moscovei și al întregii Rusii, Kirill, cu președintele Dumei de Stat, Veaceslav Volodin, și alți oficiali ruși.

De asemenea, Igor Dodon va ține un discurs în fața studenților de la Universitatea de Stat din Moscova M.V. Lomonosov și va avea o întrevedere cu reprezentanții celor mai importante media din Federația Rusă.

Șeful statului a participat la acțiunea națională „Un arbore pentru dăinuirea noastră”

Pe 27 octombrie, cu prilejul Zilei Naționale de Înzverire a Plaiului, Președintele Republicii Moldova, împreună cu familia și angajații instituției prezidențiale, a participat la acțiunea națională: „Un arbore pentru dăinuirea noastră”, desfășurată anual în toată țara.

Șeful statului împreună cu colectivul au sădit puieti de salcâm și arțar puși la dispoziție de către Agenția „Moldsilva”, în intravilanul localității Văratice, r-nul Anenii noi, în cadrul sectorului Întreprinderii Silvocinegetice Răzeni.

„Încurajez desfășurarea a cât mai multe acțiuni de acest gen care contribuie la regenerarea naturii. Plantarea culturilor silvice ne asigură o viață mai sănătoasă, un aer curat și o țară frumoasă”, a declarat Igor Dodon.

Ziua Națională de Înzverire a Plaiului „Un arbore pentru dăinuirea noastră” a fost instituită prin decret prezidențial în anul 1995 și prevede plantarea arborilor și arbuștilor, amenajarea fâșiilor și pasajelor forestiere din preajma drumurilor și a bazinelor acvatice.

Proiectul legii cu privire la Inspectoratul General al Carabinierilor, votat în lectură finală

Trupele de Carabinieri vor fi reorganizate și integrate în sistemul polițienesc, cu păstrarea statutului militar. Parlamentul a votat, în ședința din 25 octombrie, proiectul Legii cu privire la Inspectoratul General al Carabinierilor. Inițiativa a fost susținută, în lectură finală, de 55 de deputați din cei prezenți.

Proiectul stabilește cadrul juridic și principiile de activitate, organizarea și funcționarea, atribuțiile și împuternicirile Inspectoratului General al Carabinierilor, finanțarea și asigurarea tehnico-materială a acestuia, precum și statutul carabinierului.

Personalul Inspectoratului General al Carabinierilor se va constitui din carabinieri încadrați în serviciul militar, funcționari publici și personal auxiliar.

Noile reglementări mai prevăd că Inspectoratul General al Carabinierilor reprezintă autoritatea speci-

alizată a statului, cu statut militar, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care are misiunea de a apăra drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei prin executarea atribuțiilor de menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice, prevenire și descoperire a infracțiunilor și contravențiilor, protecție a obiectivelor de importanță deosebită, prevenire și combatere a terorismului, asigurare a regimului stării de urgență, de asediu și de război.

Primul-Ministru Pavel Filip efectuează o vizită de lucru la Minsk

În perioada 30 octombrie - 1 noiembrie curent, Primul-Ministru Pavel Filip efectuează o vizită de lucru în Republica Belarus, cu ocazia participării la reuniunea Grupului de bază al Conferinței pe probleme de securitate de la Munchen.

Delegația oficială a Republicii Moldova s-a deplasat în Belarus cu noua rută aeriană directă Minsk-Chișinău, care a fost inaugurată la 30 octombrie. Lansarea cursei

a devenit posibilă urmare a înțelegerilor dintre Guvernul Republicii Moldova și autoritățile belaruse.

În cadrul vizitei, premierul Pavel Filip a avut întrevederi bilaterale cu președintele Republicii Belarus, Aleksandr Lukașenko și cu Primul-Ministru Serghei Rumas.

Agenda premierului include, de asemenea, întrevederi cu oficiali și parlamentari din alte țări. Pe 1 noiembrie, în cadrul Conferinței pe probleme de securitate de la Munchen, Pavel Filip va susține un discurs privind conflictele regionale.

Ediția din anul curent a reuniunii Grupului de bază al Conferinței pe probleme de securitate de la Munchen este organizată în parteneriat cu Guvernul Republicii Belarus și oferă o platformă neutră pentru dezbatere politice.

Senatul Academiei a aprobat temele tezelor de master și regulamentul sistemului de management financiar

Senatul Academiei de Administrare Publică a aprobat în ședința din 30 octombrie temele tezelor de master pentru studenții-masteranzi din anul III, învățământ cu frecvență redusă, și a confirmat conducătorii științifici ale acestora.

Ședința a fost condusă de președintele Senatului, Oleg BALAN, rector al Academiei, doctor habilitat, profesor universitar.

La ședință a participat Adrian ERMURACHI, secretar general-adjunct al Guvernului, membru al Senatului Academiei.

Ion DULSCHI, directorul Departamentului studii superioare de master, doctor, conferențiar universitar, a precizat în informația prezentată, că în total se propun 254 de teme ale tezelor de master. În procesul de selectare a acestora, care a demarat în luna mai curent, au fost respectate toate procedurile prevăzute de regulamentul de organizare a studiilor

superioare de master. La identificarea temelor s-a procedat în corelație cu activitatea profesională a studenților-masteranzi. „Temele tezelor nu au un caracter abstract, dar sunt cu orientare aplicativă”, a mai spus directorul departamentului.

Subliniind importanța subiectului pus în discuție, rectorul Academiei, Oleg Balan, a apreciat faptul că toate catedrele și departamentul respectiv au lucrat intens asupra fiecărei

teme, cu fiecare student și conducător științific, astfel încât circa o jumătate din temele propuse inițial au fost modificate ori schimbate în totalitate. În opinia sa, lucrările trebuie să conțină un compartiment aparte legat de activitatea practică a autorului.

În aceeași ședință membrii Senatului au discutat și aprobat regulamentul cu privire la managementul financiar și controlul în cadrul Academiei de Administrare Publică.

Documentul a fost prezentat de Elena ANDRONOVICI, șefa Direcției planificare și evidență contabilă.

Regulamentul stabilește modul de autoevaluare a sistemului de management financiar și control, de raportare privind organizarea și funcționarea sistemului de management financiar și control, precum și modul de întocmire a declarației privind buna guvernare în cadrul Academiei.

Sergiu VLĂDICĂ

Pe 25 octombrie 2018, la Academia de Administrare Publică, au avut loc examene de admitere la studii de doctorat la specialitățile Teoria, metodologia administrației publice și Organizarea și dirijarea în instituțiile administrației publice, servicii publice. La cele 7 granturi doctorale, aprobate pentru Academie de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, s-au înscris la concurs 9 persoane, dintre care 6 sunt absolvenți ai Academiei de Administrare Publică.

Aspiranții la studii de doctorat și-au confirmat cunoștințele printr-o probă scrisă la specialitatea aleasă și în baza referatului științific. Rezultatele concursului vor fi apreciate de Comisia de ad-

Exame de admitere la doctorat

mitere, președinte - Constantin SOLOMON, doctor habilitat, profesor universitar, și membrii comisiei - Ion DULSCHI, doctor, conferențiar universitar, director al Departamentului studii superioare de master, și Angela POPOVICI, doctor, conferențiar

universitar, care va determina persoanele admise la studiile de doctorat.

Potrivit Silviei DULSCHI, doctor, conferențiar universitar, șef al Școlii doctorale în științe administrative, depunerea actelor de participare la concursul de ad-

mitere la doctorat pentru anul curent s-a desfășurat în perioada 20 septembrie - 20 octombrie 2018. Dintre cei 9 candidați care au depus actele 7 s-au înscris la locurile bugtare (3 cu frecvență și 4 cu frecvență redusă), iar 2 persoane, inclusiv una din România - în bază de contract. Admiterea la doctorat se efectuează în baza examenului la specialitate și a referatului științific. Referatele științifice au fost verificate în corespundere cu cerințele față de referatul științific pentru admitere la doctorat, plasate pe pagina Școlii doctorale.

Cor. F. P.

Reprezentanții Academiei la conferința științifică de la Institutul de Administrare Publică din Odessa

Pe 26 octombrie 2018, la Institutul Regional de Administrare Publică din Odessa al Academiei Naționale de Administrare Publică pe lângă Președintele Ucrainei, s-a desfășurat tradiționala Conferință Științifică Națională cu participare internațională. Despre desfășurarea acestui for științific i-am rugat să ne vorbească pe participanții la conferință din partea Academiei de Administrare Publică **Ion DULSCHI**, director al Departamentului studii superioare de master, doctor, conferențiar universitar, și **Rodica RUSU**, șefa Catedrei științe politice și relații internaționale, doctor, conferențiar universitar.

Cor.: Care au fost tema conferinței și problemele abordate în cadrul acestui for?

Ion DULSCHI: Tema conferinței a fost „Reforma administrației publice: teoria, practica și experiența internațională”. Lucrările conferinței au vizat elaborarea propunerilor de punere în aplicare a unor legi în Ucraina, în particular, „Cu privire la învățământul superior”, „Cu privire la activitatea de inovare”, „Cu privire la activitatea științifică și științifico-tehnică”, a decretelor Președintelui Ucrainei privind Strategia de dezvoltare durabilă „Ucraina - 2020”, Strategia pentru reforma administrației publice a Ucrainei în perioada 2016 - 2020, Strategia Academiei Naționale de Administrare Publică pe lângă Președintele Ucrainei pentru 2017 - 2020 și conceptul de reformă a administrației locale și organizarea teritorială a puterii în Ucraina.

Cor.: Cine a participat la conferință?

Rodica RUSU: Reprezentanți ai autorităților publice din Ucraina, ai centrelor de dezvoltare profesională a cadrelor calificate, oameni de știință de la instituțiile locale care pregătesc funcționari publici și de la instituțiile de învățământ superior din străinătate: Republica Moldova, Germania și România.

Cor.: Cum s-au desfășurat lucrările conferinței?

Ion DULSCHI: Forul științific a fost inaugurat de către directorul Institutului Regional de Administrare Publică din Odessa, Nikolai IJA, care a subliniat, că desfășurarea conferinței este parte integrantă a cooperării între instituțiile

de învățământ superior și autoritățile publice, un mijloc eficient de a obține noi cunoștințe ce urmează a fi implementate, constituie parte a procesului educațional de pregătire a unei noi generații de specialiști în domeniul administrației publice.

Rodica RUSU: Cuvinte de salut au adresat Nikolai BISHLYAGA, șef-adjunct al Administrației de Stat din Odessa, Alexandr BALAN, șeful aparatului Consiliului regional Odessa, Ion DULSCHI, șef Departament, Academia de Administrare Publică din Republica Moldova, Andreas KNORR, profesor la Universitatea de Științe Administrative (Speyer, Germania), Bogdan ȘTEFANACHI, prodecan al Facultății de filosofie și științe sociale și politice de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, România.

Cor.: Care au fost subiectele abordate în plenul conferinței?

Rodica RUSU: Participanții la conferință au audiat în plenul conferinței patru rapoarte care vizează direcțiile generale de dezvoltare și problemele stringente cu care se confruntă sistemul administrației publice.

În plenul conferinței au fost prezentate patru rapoarte - „Aspecte sociale și umanitare ale dezvoltării durabile regionale” (N. M. Dragomi-

retskaya, profesor la Catedra științe umaniste și sociale, institutul-gazdă), „Proiectare, planificare strategică, managementul proiectelor: ce? unde? când? în administrația publică” (T. N. Bezverhnyuk șefa Departamentului managementul proiectelor de la aceeași instituție), „Participarea cetățenilor la luarea deciziilor: premisă a unei administrări eficiente” (Ion Dulschi) și „Probleme și perspective de transformare a sistemului de administrare publică în condițiile descentralizării” (S. R. Grinevetsky, cunoscut om politic din Ucraina, deputat de legislaturile III, VI și VII, cetățean de onoare al orașului Odessa și al regiunii Odessa).

Cor.: Ce forme de lucru au mai fost aplicate în cadrul conferinței?

Ion DULSCHI: După rapoartele prezentate în plen, au fost organizate două paneluri de discuții privind aspectele sociale și umanitare ale dezvoltării durabile a regiunii și managementul proiectelor, planificarea strategică și proiectarea. Conferința a continuat în 10 secțiuni cu discuții despre dezvoltarea managementului regional în cadrul descentralizării, dezvoltarea socială, politică și economică, procesele moderne de integrare, tehnologii inovatoare în guvernarea electronică, admi-

nistrarea publică orientată pe proiecte, reforma în domeniul formării profesionale a funcționarilor publici, aspectele juridice și instrumentele moderne de management în administrația publică.

La secțiunea „Ucraina în cadrul proceselor integraționiste”, Rodica Rusu a prezentat comunicarea „Relațiile Republica Moldova - Uniunea Europeană în contextul crizei de legitimitate a Uniunii Europene”. Tematica secției și subiectul abordat de reprezentanta Academiei noastre au generat o serie de discuții privind aspectele comune și diferențele dintre relațiile Republica Moldova - Uniunea Europeană și Ucraina - Republica Moldova. Participarea în cadrul acestei secțiuni a oferit posibilitatea de a cunoaște și de a stabili relații de cooperare cu Catedra integrare europeană, condusă de Valentina M. Krivtsova. Șefa catedrei respective s-a referit, în particular, la organizarea unui șir de activități științifice în cadrul Parteneriatului Estic.

Cor.: Cum vor fi reflectate subiectele abordate în cadrul conferinței?

Ion DULSCHI: Organizații conferinței au depus eforturi considerabile pentru buna organizare și desfășurare a conferinței. Rezultatele acesteia sunt reflectate într-o culegere de materiale, iar versiunea electronică este plasată pe site-ul instituției. În urma conferinței, precum și a unor dezbateri științifice pe teme actuale de reformare a administrației publice, vor fi elaborate recomandări constructive utile pentru administrația publică.

Cor. F. P.

Conferința „Erasmus + în învățământul superior: un pas dincolo de mobilitate”

În perioada 10-12 octombrie 2018, la București, s-a desfășurat Conferința moldo-română cu genericul „**Erasmus+ în învățământul superior: un pas dincolo de mobilitate**”, la care au participat și reprezentanții Academiei de Administrare Publică - Dinu MANOLE, șef Direcție relații internaționale, Rodica SOBIESKI-CAMERZAN, șef Biblioteca Științifică AAP, și Ina MACOVEI, metodist, Direcția relații internaționale.

Scopul conferinței l-a constituit consolidarea și dezvoltarea competențelor profesionale privind conceptul „**Universitatea mea în 2025**”, valorizarea rezultatelor proiectelor Erasmus+ în cadrul învățământului superior din Republica Moldova și România.

Conferința a fost organizată de Oficiul Național Erasmus+ din Republica Moldova și Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP) din România. La conferință

au participat circa 120 de reprezentanți ai instituțiilor de învățământ superior din ambele state: rectori, pro-rectori, șefi departamente relații internaționale, coordonatori de proiecte Erasmus+.

La sesiunea plenară a Conferinței a fost abordată situația învățământului superior și implementarea proiectelor din cadrul Programului Erasmus+ în domeniul consolidării

învățământului superior din România și Republica Moldova, raportori fiind personalități notorii: Ligia DECA, consilier de stat, Departamentul educație și cercetare, Administrația Prezidențială; Doina USACI, Direcția politici în domeniul învățământului superior, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării din Republica Moldova; Ovidiu FOLCUȚ, vicepreședinte al Consiliului Național al Rectorilor (CNR); Cristina GHERMAN, administrator al oficiului Național Erasmus+ din Moldova, și Monica CALOTĂ, director al ANPCDEFP.

Pe parcursul celor două zile ale evenimentului de tip „cluster meeting” au fost analizate proiectele de succes, finanțate de Programul Erasmus+, implementate în Republica Moldova și România. Urmare a acestui schimb de experiență vor fi puse bazele unor proiecte

viitoare comune în Programul Erasmus+.

De asemenea, au avut loc sesiuni interactive de instruire.

O atenție sporită s-a acordat strategiei de internaționalizare instituțională, internaționalizare internă, accentul fiind pus pe promovarea instituțională, elaborarea unui regulament privind promovarea instituției la nivel internațional.

Evenimentul respectiv a fost un bun prilej pentru stabilirea de noi contacte și parteneriate dintre instituțiile de învățământ superior din România și Republica Moldova, care deja au experiență în realizarea proiectelor Erasmus+ sau urmează să implementeze noi proiecte finanțate de către Comisia Europeană, ceea ce va conduce la semnarea unor noi acorduri de colaborare, proiecte comune, mobilități academice, schimb de bune practici etc.

Ina MACOVEI,
metodistă, Direcția
relații internaționale

Dezvoltare profesională

Luni, 29 octombrie curent, Academia de Administrare Publică, cu suportul financiar al proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”, implementat de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), a demarat cursul de dezvoltare profesională cu genericul „Managementul și elaborarea programelor/proiectelor”.

Scopul cursului constă în sporirea competențelor teoretice și practice ale participanților la curs necesare pentru a planifica și gestiona eficient programele și proiectele de asistență externă, im-

plementate la nivelul administrației publice locale.

Cursul este bazat pe principiile cooperării interactive între formatori și participanți, schimbului de idei și implicării active a participanților. Prin intermediul exercițiilor practice participanții vor dezvolta capacitatea de a iniția și coordona proiecte. La finele cursului participanții vor ajunge la un rezultat comun - schița unui proiect.

Programa cursului este realizată de către o echipă de formatori de înaltă calificare din cadrul Academi-

Curs privind managementul și elaborarea programelor/proiectelor

ei de Administrare Publică.

Cunoștințele celor 22 de funcționari din autoritățile publice locale, participanți la curs vor fi evaluate printr-un test-grilă, iar obținerea cunoștințelor și abilităților noi va fi confr-

mată printr-un certificat de participare la curs.

Aliona GÎȚU,
metodistă,
Departamentul
dezvoltare profesională

Săptămâna Internațională a Accesului Deschis

Săptămâna Internațională a Accesului Deschis 2018 (Open Access Week), care este un eveniment global, stabilit de SPARC, în 2008, pentru a spori gradul de conștientizare privind Accesul Deschis (OA) și pentru a solicita ca OA să fie o nouă normă în studii și cercetare. Tema declarată pentru anul 2018 – „Proiectarea fundamentelor echitabile pentru Cunoștințe Deschise”.

Printre instituțiile care celebrează Săptămâna Accesului Deschis se înscrie și Academia de Administrare Publică. Astfel, pe parcursul săptămânii OA (22-28 octombrie), Biblioteca Științifică a Academiei a organizat o serie de activități: sesiuni de prezentare a portalurilor dedicate cercetării, prezentări ale bazelor de date naționale și internaționale, la care are acces Academia, reviste științifice în acces deschis, Repozitoriul instituțional al Academiei, expoziții, webinare, videospoturi, comunicate de presă, postări pe site, rețele de socializare etc.

În colaborare cu partenerii Proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”, finanțat de Programul Norvegian de Cooperare cu Eurasia în domeniul învățământului superior - Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea din Bergen, Norvegia, Universitatea Transilvania din Brașov, România și 18 biblioteci universitare din Re-

publica Moldova - în cadrul Săptămânii Internaționale a Accesului Deschis 2018, pe 24 octombrie, a fost organizat atelierul tematic „Ziua bazelor de date științifice” care și-a ținut lucrările în Sala multimedia a Bibliotecii Științifice a Academiei de Administrare Publică. La eveniment au participat cadrele didactice de la Academia, cercetătorii științifici, doctoranzii.

În deschiderea atelierului, prorectorul Academiei, Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, a menționat importanța deosebită a accesului deschis la bazele de date științifice naționale și internaționale în era tehnologiilor informaționale, atelierul având ca obiectiv diseminarea modalităților de accesare a bazelor de date științifice pentru eficientizarea activităților de cercetare.

Rodica SOBIESKI-CAMERZAN, director al Bibliotecii Științifice a Academiei, a făcut în continuare o scurtă prezentare a semnificației Săptămânii Internaționale a Accesului Deschis. Săptămâna Internațională a Accesului Deschis este un eveniment anual, stabilit de SPARC în 2008, pentru a crește gradul de conștientizare privind Accesul Deschis (OA) și pentru a solicita ca OA să fie o nouă normă în studii și cercetare, marcată în fiecare an la Academia de Administrare Publică prin diverse activități privind promovarea acce-

sului deschis la bazele de date. Astfel de informații utile au fost prezentate și în cadrul acestui atelier.

Igor COJOCARU, director al Institutului de Dezvoltare a Societății Informaționale, a vorbit despre vizibilitatea cercetărilor științifice din cadrul Academiei de Administrare Publică prin prisma Instrumentului Bibliometric Național, unde pot fi accesate datele despre activitatea științifică după numele autorilor, titlurile lucrărilor științifice, publicațiile periodice științifice etc., efectuând și unele exerciții practice demonstrative.

Bibliotecarul Igor NEAGA a prezentat Sistemul informațional al Bibliotecii Științifice a Academiei în Acces Deschis, care include Catalogul electronic în sistemul integrat de bibliotecă Koha și Repozitoriul instituțional. În continuare s-a referit la bazele de date internaționale la care are acces biblioteca Academiei: Cambridge Journals Online, Taylor & Francis Online Journal Library, Web of Science. Accesul la aceste resurse informaționale este finanțat în cadrul proiectului. Alte baze de date internaționale sunt abonate în cadrul proiectului LNSS, Programul ERASMUS+. În curând Biblioteca Științifică a Academiei va fi abonată baza de date EBSCO – cel mai mare furnizor de reviste în format tradițional și electronic.

În final, prorectorul Aurel Sâmboteanu a accen-

tuat saltul enorm făcut de Academia de Administrare Publică în cei 25 de ani de la fondarea sa, care a pornit cu o bibliotecă ce număra câteva cărți donate, ca în prezent să dispună de un fond de peste 40 de mii de cărți și, actualmente, cu acces deschis la cele mai mari baze de date internaționale, îndemnându-i pe cei prezenți să utilizeze din plin aceste oportunități pentru aprofundarea cercetărilor și dezvoltarea științelor administrative la nivel european și internațional.

Toate aceste activități au avut drept scop familiarizarea comunității Academiei și publicului larg cu semnificația și obiectivele Săptămânii OA 2018, importanța și oportunitățile pe care le oferă Accesul Deschis pentru comunicarea rezultatelor cercetărilor științifice, au fost evidențiate subiectele ce țin de actualitatea și perspectivele Accesului Deschis.

Săptămâna Internațională a Accesului Deschis 2018 a constituit o oportunitate importantă de a cataliza noi discuții, de a crea conexiuni între comunități. Această comunicare va contribui la avansarea procesului de creare a unei baze mai echitabile pentru accesul la Cunoștințe Deschise. Pe parcurs, s-a optat pentru discuții deschise despre cunoștințele și acțiunile care ar trebui să fie continuate pe tot parcursul anului și din an în an. Diversitatea, echitatea și incluziunea trebuie să fie prioritizate pe tot parcursul anului și integrate în structura comunității deschise, de la modul în care infrastructura noastră este construită la modul în care organizăm evenimentele comunității, ceea ce ne va îndemna la acțiuni concrete de promovare a accesului deschis la informație la nivel local.

ERASMUS+ prevede noi oportunități de mobilitate academică internațională

Conferința internațională de totalizare a proiectului „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului de bibliotecă și reformarea bibliotecilor”, în cadrul Programului ERASMUS+, desfășurată la începutul lunii octombrie curent, la Academia de Administrare Publică, a demonstrat rezultate de excepție privind modernizarea bibliotecilor universitare din țările participante la proiect, precum a Bibliotecii Științifice a Academiei, ceea ce constituie o tendință de extindere prin noi proiecte a Programului ERASMUS+, susținut de Uniunea Europeană. La acest subiect se referă **Gintautas BARANAUSKAS, șef-adjunct, secția Operațiuni Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova**, participant la conferință, care a dat o înaltă apreciere rezultatelor proiectului finalizat, vizând noile planuri în domeniul respectiv ale Uniunii Europene.

Programul Erasmus+ este unul dintre proiectele cele mai de succes ale Uniunii Europene la nivel mondial. În context, Republica Moldova este un partener activ care participă la diferite tipuri de proiecte Erasmus+, o confirmare reală a programului Erasmus+ în Moldova fiind și proiectul „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului de bibliotecă și reformarea bibliotecilor”, care a întrunit 13 universități din 7 țări - Irlanda, Germania, Grecia, România, Armenia, Moldova și Belarus.

Rezultatele prezentate la conferință privind realizarea cu mult succes a obiectivelor proiectului, au evaluat modernizarea substanțială a bibliotecilor instituțiilor de învățământ superior participante, iar personalul implicat a dobândit noi abilități și competențe. Prin susținerea acestui proiect, Uniunea Europeană a subliniat rolul bibliotecii în educația modernă și necesitatea de a se adapta noilor tehnologii și accesibilității publice.

Proiectele de consolidare a capacităților sunt un exercițiu de colaborare, de in-

terconectare a universităților europene cu universitățile-partenere, acest lucru fiind demonstrat efectiv și de exemplul Academiei de Administrare Publică prin pregătirea sa pentru procesul de internaționalizare, fiind gata să atingă noi obiective în ceea ce privește proiectele transfrontaliere.

Așa cum am observat, instituția Dvs. este implicată în două dintre cele 13 proiecte de consolidare a capacităților care se desfășoară, în prezent, în Republica Moldova, ceea ce înseamnă că aveți deja o bună experiență în gestionarea proiectelor Erasmus+.

Suntem încrezători că, prin folosirea oportunităților proiectelor de consolidare a

meniuul învățământului superior, implementate până în prezent în sistemul de învățământ superior al Republicii Moldova, au avut un impact pozitiv profund asupra restructurării învățământului superior, conform principiilor de la Bologna, la dezvoltarea sistemului de asigurare a calității în învățământul superior la nivel instituțional și național, instituționalizarea autonomiei universitare, modernizarea curriculei universitare și consolidarea cooperării dintre sectorul învățământului superior și societate.

Toate aceste proiecte au contribuit la alinierea sistemului de învățământ superior din Republica Moldova la standardele europene

privește proiectele implementate și oportunitățile de mobilitate în cadrul programului ERASMUS+.

Sușinem cu insistență instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova să fie active și în continuare, să se implice cu idei noi de proiecte inovatoare și utile pentru Republica Moldova și să valorifice toate oportunitățile oferite de Uniunea Europeană țării dumneavoastră.

O veste bună pentru anul viitor în ceea ce privește Republica Moldova în Erasmus+ este faptul că Comisia Europeană prevede fonduri suplimentare pentru Mobilitatea Internațională de Credit (ICM) în cadrul a 107 proiecte.

capacităților Erasmus+, sistemul de învățământ superior din Republica Moldova ar putea face un pas important înainte în procesul modernizării și integrării în spațiul de învățământ superior european.

Toate programele TEMPUS anterioare și actualele proiecte Erasmus+ de consolidare a capacităților în do-

și vom susține cu fermitate continuarea reformelor inițiate.

Vorbind despre viitor, se știe deja că Comisia Europeană a adoptat o propunere pentru următorul program ERASMUS+, majorând bugetul până la 30 de miliarde de euro pentru perioada 2021-2027. Aceasta înseamnă mai multe posibilități în ceea ce

Astfel, în plus față de bugetul prevăzut pentru Parteneriatul Estic, Republica Moldova ar putea beneficia, în 2019 și 2020, de 1,4 milioane de euro care să acopere noile mobilități pentru corpul profesoral-didactic și studenți, ceea ce va asigura o nouă fereastră bugetară pentru circa 600-700 de mobilități academice internaționale.

Istorie, politică și mass-media în societățile postsovietice

Raționamentele desfășurării acestei conferințe în memoria academicianului Andrei Galben, fondatorul ULIM, sunt evidente. Sfârșitul secolului al XX-lea, marcat de prăbușirea sistemului bipolar, falimentul totalitarismului și a cenzurii în spațiul ex-socialist, a adus schimbări majore în regiune și în lume. Pentru

noile state independente, emancipate în 1991 în contextul căderii U.R.S.S.-ului, a început o nouă eră – post-sovietică – cu transformări interne, reformare și democratizare fragilă, cu tendințe de modernizare și integrare în structuri regionale și internaționale.

Transformările, prin care au trecut și continuă să treacă statele postsovietice deja de 27 de ani, nu sunt întotdeauna pozitive, dat fiind faptul că procesele democratice, la care s-a aspirat, au atras, în dese cazuri, elemente de autoritarism.

Problemele abordate în cadrul conferinței au reieșit din provocările și tendințele geopolitice din regiune și din lume:

- prin ce transformări trec societățile postsovietice?
- ce impact au acestea asupra dezvoltării statelor postsovietice?
- care este rolul mass-mediei în relatarea dar și impulsivitatea schimbărilor din regiune?
- ce imagine are spațiul postsovietic în exterior?
- cum se caracterizează politica internă și externă a statelor postsovietice?

*Cu acest generic, la Universitatea Liberă Internațională din Moldova (ULIM), și-a desfășurat lucrările o conferință științifică internațională, la care au participat reprezentanți de la diferite instituții de învățământ superior din țară și de peste hotare. Academia de Administrare Publică a fost reprezentată la acest for științific de **Rodica RUSU, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră științe politice și relații internaționale**, care a prezentat ziarului spre publicare un scurt rezumat al conferinței.*

- ce rol are moștenirea istorică asupra politicului și societății postsovietice?

La aceste întrebări au încercat să răspundă participanții – cercetători din cadrul ULIM și de la alte instituții de învățământ superior și de cercetare din Republica Moldova și de peste hotare. S-a pronunțat asupra acestor probleme și Constantin SOLOMON, doctor habilitat, profesor universitar prin cumul la Catedra științe administrative a Academiei.

Conferința a reușit să examineze, prin noi abordări, procesele de divers gen (dar, în special, cele conexe domeniului interpretării istoriei, transformărilor politice, politicii externe, industriei mass-media), care au loc în statele post-sovietice. Subiectele incluse s-au referit la educația și cultura în perioada de tranziție postsovietică; identitatea națională; societatea civilă postsovietică; democratizare; populismul în statele postsovietice; regionalizare și regionalism în spațiul postsovietic etc.

Ca reprezentant al Academiei de Administrare Publică, am prezentat comunicarea „Puterea soft a diasporei”, în care am subliniat importanța utilizării de către diaspora moldovenească a instrumentelor de soft power în promovarea imaginii Repu-

blicii Moldova peste hotare, dar și importanța elaborării politicilor corespunzătoare în domeniu care ar susține aceste inițiative, tematică ce se conține și în prelegerile ținute în fața masteranzilor de la Academie. Am identificat domeniile esențiale, în care se aplică sau pot fi explorate instrumente de soft power, actuale pentru lumea contemporană, în care conflictele capătă noi caracteristici și unde puterea hard nu mai este suficientă. O lume, aflată în plin proces de glo-

Voi explica în continuare ce înseamnă soft power. Soft power (putere moale) este o formă de strategie de politică externă care implică capacitatea de a obține rezultatele dorite pe baza participării voluntare, a simpatiei și a atractivității, spre deosebire de „forța grea”, care presupune coerciție. Potrivit politologului american Joseph Nye, care a introdus acest termen, limba și cultura țării sunt „putere moale”, care joacă un rol-cheie în relațiile

balizare și tehnologizare, solicită abordări netradiționale în soluționarea unor provocări.

O altă abordare vizează diaspora ca actor ce utilizează soft power atât în țara de destinație prin promovarea culturii sale, cât și în țara de origine prin aplicarea bunelor practici preluate în urma migrației.

internaționale, influențând direct sau indirect politica mondială și conexiunile de afaceri.

Participarea la acest for științific internațional a oferit posibilitatea de a face cunoștință cu viziunile și opiniile colegilor de la alte instituții de învățământ superior în domeniul relațiilor internaționale.

Drumuri bune pentru Moldova

Programul guvernamental „Drumuri bune pentru Moldova” este unul prioritar pentru anul curent, el fiind monitorizat în permanență de organele centrale ale statului. Despre acest program am realizat un interviu cu **Radu ROGOVEI**, șef Direcție infrastructura de transport a Ministerului Economiei și Infrastructurii.

CORESPONDENTUL: Ce reprezintă acest program, care sunt obiectivele acestui document de mare însemnătate pentru populație, pentru economia țării?

Radu ROGOVEI: Programul Guvernamental „Drumuri bune pentru Moldova”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 225 din 12.03.2018 „Cu privire la aprobarea Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2018 și a Programului de reparație periodică a drumurilor locale, comunale și străzilor” a fost elaborat în temeiul Legii bugetului de stat pe anul 2018 și are ca scop îmbunătățirea condițiilor de circulație prin localitățile rurale ale țării.

Activitățile programate vin întru îmbunătățirea calității infrastructurii drumurilor în majoritatea localităților din republică, circa 1200 localități, care presupune reparația a circa 1300 km de drumuri, însumând o alocație de peste 1 600 mln. de lei. Mijloacele financiare sunt alocate din Bugetul de Stat - 1,1 miliarde de lei pentru drumurile locale, comunale și străzi, și din Fondul Rutier - 500 de milioane de lei, pentru drumurile publice naționale de importanță regională (din intravilanul localităților).

COR.: Cum decurge procesul de construcție și reabilitare a drumurilor, cooperarea cu APL pentru realizarea în termen și calitativă a programului?

R. ROGOVEI: Luând în considerare volumul mare al lucrărilor asumate și termenele restrânse de implementare a Programului de către Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”, căreia i-au fost delegate funcțiile

de beneficiar al lucrărilor, au fost semnate 34 de contracte, câte unul pentru fiecare raion, care acoperă lucrările de reparație periodică a totalității de drumuri selectate din teritoriul respectiv. Contractele prevăd un termen de execuție a lucrărilor de 4 luni și o garanție de bună execuție în sumă de 10% din costul contractului, valabilă până la finalizarea termenului de garanție de un an.

COR.: Cum este asigurată calitatea executării lucrărilor de construcție a drumurilor, termenele de dare a lor în exploatare?

R. ROGOVEI: În scopul asigurării calității pe parcursul executării lucrărilor, a fost suplinit numărul de responsabili tehnici licențiați din cadrul Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” (ASD) care acoperă și asigură calitatea în fiecare raion al republicii. Pentru aprecierea calității tuturor tipurilor de materiale și lucrări executate, se efectuează încercări (cariere, baze de producție, șantiere) prin intermediul laboratorului de încercări acreditat, din gestiunea ASD. În același timp, autoritățile publice locale, în comun cu care au fost selectate sectoarele de drumuri care necesită intervenții, inclusiv populația din localitățile beneficiare, monitorizează, în-

continuu, calitatea executării lucrărilor sesizând ministerul în cazul apariției eventuale a unor neconformități, iar reprezentanții APL-urilor sunt implicați nemijlocit la recepția lucrărilor deja executate și care vor fi executate în cadrul Programului. Mai mult, implementarea programului este monitorizată continuu de conducerea Ministerului Economiei și Infrastructurii, ministrul Chiril Gaburici și secretarul de stat, Anatol Usatâi, aceștia efectuând vizite inopinate la șantierele de construcții în scopul monitorizării și implementării calitative a lucrărilor. Iar acești indici sunt asigurați de conlucrarea pe parcursul executării lucrărilor între toți actorii implicați în implementarea Programului „Drumuri bune pentru Moldova”. Respectiv, sunt în

concordanță cu programul și graficele de construcție și dare în exploatare a sectoarelor de drumuri. Astfel, până în prezent, sunt realizate circa 75 la sută de lucrări din volumul prevăzut de programul guvernamental.

COR.: În cazul apariției unor probleme, cum sunt soluționate acestea?

R. ROGOVEI: Asigurându-se conlucrarea directă cu beneficiarii finali ai lucrărilor, toate problemele apărute, precum modificarea cazurilor de intervenție, schimbarea adreselor efectuării lucrărilor, efectuarea

unor lucrări suplimentare (amenajarea sistemului de evacuare a apelor pluviale, strămutarea axei drumului, evacuarea deșeurilor acumulate în ampriza drumului etc.), sunt soluționate în termene foarte restrânse și în comun cu autoritățile publice locale, dar și cu populația din teritoriu.

Însumând eforturile depuse la implementarea Programului guvernamental „Drumuri Bune pentru Moldova”, a programelor raionale de reparație și întreținere a drumurilor locale, executate de autoritățile publice locale de ambele niveluri, având și acestea un buget total de peste 700 milioane de lei, putem rezuma următoarele. În comun cu Programul de reabilitare a drumurilor naționale și Programul de îmbunătățire a drumurilor locale, implementate cu suportul instituțiilor financiare internaționale (Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană pentru Investiții, Comisia Europeană, Banca

Mondială), în anul curent se așteaptă o îmbunătățire esențială a calității rețelei de drumuri publice, ceea ce va conduce nemijlocit la dezvoltarea economică a țării. Or, rețeaua drumurilor calitative constituie, implicit, un impuls major la îmbunătățirea schimburilor comerciale și creșterea investițiilor productive, la creșterea mobilității forței de muncă în localitățile rurale etc.

**Interviu realizat de
Ion VLADIMIR**

„Comunitatea mea” – o autonomie locală consolidată

„Comunitatea Mea” este un nou program al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), destinat autorităților publice locale din Republica Moldova. Director adjunct al programului este **absolventul Academiei de Administrare Publică, Alexandru Pelivan**, care a acordat un interviu la această temă pentru ziarul „Funcționarul Public”.

CORRESPONDENTUL:
Ce au însemnat pentru dumneavoastră studiile la Academie?

Alexandru PELIVAN:
Aș vrea, mai întâi de toate, să afirm despre Academia de Administrare Publică, că este o instituție de elită din sistemul de învățământ superior din țară. O spun cu toată fermitatea, fiindcă sunt absolvent al primei promoții universitare de la Academie (1997-2002), specialitatea Administrație publică. Apoi, am urmat masteratul la aceeași specialitate, Administrația publică, în 2003. Și vreau să accentuez, că studiile la Academia de Administrare Publică au însemnat pentru mine foarte mult - datorită profesorilor deosebiți care m-au motivat, încurajat și au contribuit la dezvoltarea mea profesională. Mă simt onorat, că datorită studiilor de la Academie, mă pot implica activ și a-mi aduce contribuția personală la consolidarea capacităților autorităților publice locale pentru o bună guvernare în interesul cetățenilor și al țării, în ansamblu.

COR.: În perioada 2012-2016, ați coordonat implementarea Proiectului de Susținere a Autorităților Locale din Moldova (LGSP). Care au fost rezultatele acestui proiect și beneficiile pentru primării?

A. PELIVAN: Proiectul de Susținere a Autorităților Locale din Moldova (LGSP), finanțat de către Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), a fost un program care a avut ca scop să susțină autoritățile locale în elaborarea și implementarea politicilor și a procedurilor care contribuie la buna guvernare, la consolidarea capacităților necesare procesului de descentralizare, la asumarea responsabilităților pentru prestarea serviciilor publice

de calitate, într-o manieră transparentă care ar contribui la creșterea economică și la eficientizarea serviciilor publice la nivel local. Beneficiari ai proiectului au fost 32 de orașe-centre raionale din Republica Moldova. Timp de patru ani, LGSP a contribuit la formarea profesională a peste 500 de funcționari publici și angajați ai primăriilor și ai întreprinderilor municipale. Ca rezultat al îmbunătățirii sistemului de gestionare a patrimoniului public, au fost generate economii în valoare de peste 11 milioane de lei (550.000 USD) în cele 32 de orașe. Donația de către USAID a celor 36 de unități specializate (11 autospeciale de colectare a deșeurilor menajere, 6 gredere, 8 mașini de vidanajare, 2 camioane de intervenție, 1 autospecială cu nacelă și 8 excavatoare) a generat economii anuale de peste 2 milioane de lei (100.000 USD), a sporit confortul și siguranța angajaților întreprinderilor municipale, au îmbunătățit eficiența muncii și a calității serviciilor oferite cetățenilor. Cu 30% mai multe gospodării din Moldova au acum acces la serviciul de colectare a deșeurilor datorită celor 14.624 de containere. 50 km de străzi din 11 orașe sunt acum mai sigure pe timp de noapte datorită iluminatului stradal cu lămpi de tip LED

instalate cu suportul LGSP. Cele trei Centre de Informare și Prestare Servicii pentru cetățeni, deschise în orașele Taraclia, Orhei și Sângerei, servesc drept suport important pentru cetățeni și entități juridice în procesul de deservire și informare într-un singur punct de acces.

COR.: Să ne referim în continuare la noul program „Comunitatea mea”. Care sunt obiectivele noului proiect, cum se va desfășura acesta?

A. PELIVAN: Proiectul „Comunitatea mea” este un program al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) cu o durată de 5 ani (2018-2023), având scopul de a susține autoritățile publice locale pentru a asigura o guvernare mai eficientă, transparentă și responsabilă față de cetățeni. Implementat de IREX, scopul Programului îl constituie acordarea asistenței logistice și financiare pentru mai mult de o sută de comunități din Moldova – orașe, comune și sate, vizând, în mod prioritar, autoritățile publice locale de nivelul întâi, dar și grupurile civice, cetățenii și mediul de afaceri local. Asistența acordată, precum și colaborarea cu partenerii locali și naționali, vor stimula transformarea comunităților din Moldova și vor îmbunătăți calitatea, disponibilitatea și eficiența serviciilor publice din toată țara.

În august 2018, în cadrul acestui Program, au fost selectate primele 20 de comunități care vor beneficia de suport din partea programului. Suportul va fi oferit prin intermediul asistenței tehnice în formă de instruiți și asistență individuală pentru planificarea strategică, bugetară și de impulsione a dezvoltării

economice locale. La fel, comunitățile-partenere vor avea posibilitatea să învețe din experiența altor țări prin intermediul vizitelor de studiu și prin expunerea la expertiza internațională în domeniu. Comunitățile, care vor da dovadă de deschidere și angajament față de o guvernare transparentă și responsabilă față de cetățeni, vor putea implementa proiecte de infrastructură menite să îmbunătățească calitatea serviciilor publice prestate, cum ar fi aprovizionarea cu apa, canalizare, managementul deșeurilor, iluminarea stradală și altele. Proiectele, ce urmează a fi finanțate, se vor încadra în două categorii majore: proiecte comunitare și intermunicipale cu implicarea a 3-5 comunități. Programul va oferi finanțare de până la 60 de mii de dolari USD pentru fiecare proiect comunitar individual și de până la 500.000 de dolari USD pentru cele intermunicipale.

În această ordine de idei, luând în considerare specificul și rolul Academiei de Administrare Publică în formarea și dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului din serviciu public, ne-am dori să instituim o bună colaborare cu această prestigioasă instituție de învățământ superior din țară. Or, instrumentele și practicile inovatoare dezvoltate în cadrul Programului pot servi exemplu pentru toate autoritățile publice locale din Republica Moldova, ele fiind informate despre aceste instrumente la cursurile de dezvoltare profesională.

COR.: Vă mulțumim.

**Interviu realizat de
Ion AXENTI**

Parteneriatul public-privat

Continuăm, în acest număr de ziar, prezentarea temei respective în baza Ghidului practic „Instrumente de bună guvernare la nivel local”, destinat autorităților administrației publice locale, precum și tuturor actorilor implicați în procesul de guvernare la nivel local.

Formele și modalitățile de realizare a parteneriatului public-privat (PPP):

- contract de antrepriză/prestări servicii,
- contract de administrare fiduciară,
- contract de locațiune/arendă,
- contract de concesiune,
- contract de societate comercială sau de societate civilă.

Contractul de antrepriză/prestări servicii are ca obiect prestarea de servicii publice de către o gospodărie comunală, executarea contra plată a lucrărilor de reparație capitală, deservirea elementelor infrastructurii, precum și a altor bunuri ca obiect al parteneriatului public-privat, evidența consumului de resurse, prezentarea facturilor pentru consumatori.

Prin contractul de antrepriză o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părți (client), iar aceasta se obligă să recepționeze lucrarea și să plătească prețul convenit.

Prin contractul de prestări servicii o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuiția convenită.

Contractul de administrare fiduciară are ca obiect asigurarea unei bune gestionări a proprietății publice bazată pe criteriile de performanță stabilite în contract. În acest caz, partenerul public transmite partenerului privat gestionarea riscurilor de management și a riscurilor legate de asigurarea funcționării obiectului parteneriatului public-privat, dacă contractul nu prevede altfel.

Modalități de realizare a contractelor de parteneriat public-privat.

În funcție de nivelul de implicare a partenerului privat, se definesc următoarele modalități de realizare a contractelor de parteneriat public-privat:

a) Proiectare-construcție-operare (DBO) este un contract încheiat între partenerul public și partenerul privat, în care construcția și exploatarea obiectului parteneriatului public-privat sunt transferate partenerului privat pentru cel mult 50 de ani.

b) Construcție - operare-reînnoire (BOR) este un contract încheiat între partenerul public și partenerul privat, în care partenerul privat își asumă fi nanțarea construcției obiectului parteneriatului public-privat, precum și toate costurile de întreținere a acestuia pe o durată de cel mult 50 de ani.

c) Construcție-operare-transfer (BOT) – un contract încheiat între partenerul public și partenerul privat, în care partenerul privat își asumă construcția, finanțarea, exploatarea și întreținerea unui bun public.

d) Construcție-transfer-operare (BTO) – un contract încheiat între partenerul public și partenerul privat, în care partenerul privat își asumă construcția unui bun care se transmite în proprietate partenerului public

imediat după finalizarea construcției, iar partenerul public, la rândul său, îl transmite în folosință partenerului privat.

e) Locațiune-dezvoltare-operare (LDO) – un contract încheiat între partenerul public și partenerul privat, în care partenerul privat obține în folosință temporară sau în posesiune și folosință temporară un bun public, obligându-se să achite în rate prețul acestuia în decursul unei perioade care nu va depăși 50 de ani.

f) Reabilitare-operare-transfer (ROT) – un contract încheiat între partenerul public și partenerul privat, în care bunul public este transferat partenerului, care are obligația de a reabilita, opera și întreține bunul public pentru o perioadă care nu poate depăși 50 de ani. La expirarea contractului, bunul public se transferă cu titlu gratuit partenerului public în bună stare, funcțional și liber de orice sarcină sau obligație.

Realizarea parteneriatului public-privat include o serie de etape consecutive, reglementate prin lege, în care partenerul public și partenerul privat apar ca purtători de drepturi și obligații. Astfel, aceste etape consecutive de realizare a parteneriatului public-privat pot fi grupate în câteva faze, precum ar fi :

a) proceduri premergătoare atribuirii contractului de parteneriat public-privat (pregătirea pentru un parteneriat public-privat);

b) proceduri de selectare a partenerului privat și încheierea contractului de parteneriat public-privat într-o formă stabilită prin lege;

c) monitorizarea, controlul și evidența parteneriatului public-privat;

d) garanțiile, riscurile și modul de soluționare a litigiilor.

Identificarea obiectului și obiectivelor PPP.

În scopul inițierii unui parteneriat public-privat autoritățile administrației publice centrale și locale aprobă lista bunurilor proprietate a statului sau a unității administrativ-teritoriale, după caz, propuse pentru parteneriat public-privat și lista lucrărilor și serviciilor de interes public național sau local, după caz, propuse pentru parteneriat public-privat.

Proceduri premergătoare atribuirii contractului de parteneriat public-privat. Obiect al parteneriatului public-privat poate fi orice bun, lucrare, serviciu public sau funcție exercitată de partenerul public, cu excepția celor interzise expres de lege.

Parteneriatul public-privat poate fi constituit, având ca obiect elemente ale infrastructurii și/sau servicii de utilitate publică existente sau crearea acestora.

Măiestrie teatrală în raionul Leova

Promovarea culturii teatrale, a colectivelor de artiști amatori cu scopul de a revîia tradițiile populare a fost motivația lansării, anul trecut, în raionul Leova, a Festivalului raional al colectivelor de teatru. De ce am insistat de a lansa un asemenea festival? Fiind în vizită prin alte raioane, mă impresiona evoluția colectivelor teatrale de amatori din acele localități și gândul mă ducea la raionul nostru, la Leova, unde această artă populară, practic, a fost dată uitării. Atunci am lansat ideea organizării unui Festival raional al colectivelor de teatru, fiind susținut de Consiliul raional Leova. Au fost implicați pedagogii, artiștii amatori, entuziaștii, a fost desfășurată o largă activitate de promovare și de formare a colectivelor de teatru.

Prima ediție, din 2017, a Festivalului a fost punctul de pornire de popularizare și dezvoltare a artei teatrale în raionul Leova, cât și promovarea colectivelor teatrale de amatori. În cadrul ediției a doua a Festivalului din acest an, care a avut loc în incinta Casei de cultură din Romanovca, au evoluat colectivele de teatru din localitățile Filipeni, Romanovca, Beștemac, Tigheci, Cazangic, Hănăsenii Noi, care au demonstrat o bună artă interpretativă și o viziune artistică inovatoare a scenografiei. În scenă au fost

montate fragmente din dramaturgia națională, precum „Frunze de dor” de Ion Druță, „Nunta” de Nicolae Esinencu, „Take, lanke și Cadîr” de Victor Ion Popa, „Soacra cu trei nurori” de Ion Creangă etc.

În opinia specialiștilor, a celor prezenți în sală, Festivalul s-a desfășurat într-un spirit de competiție a imaginației teatrale, conceptului artistic, iar mesajul pieselor montate a fost recepționat de către spectatorii captivați de măiestria interpretării fiecărui rol de către actorii amatori, care nu au făcut altceva decât să materializeze, să creeze nu doar arta, ci și viața și trăirea, apropiindu-ne de ceea ce înseamnă frumos. Pentru o popularizare mai veridică a artei teatrale s-a hotărât de a organiza acest festival nu în centrul raional, dar prin satele raionului. Prima ediție a avut loc în satul Filipeni, iar în anul viitor vom selecta altă localitate, fiind susținuți de primăriile din localitățile respective.

Cea mai impresionantă prezentare a fost a trupei de teatru din s. Tigheci, care a montat un fragment din piesa lui Victor Ion Popa „Take, lanke și Cadîr” și, respectiv, colectivul de teatru din s. Filipeni, care a montat partea a III-a a poveștii „Soacra cu trei nurori” de Ion Creangă. Ast-

fel, ambele trupe de teatru s-au plasat pe locul I.

Pe locul II s-au plasat colectivele de teatru din satele Cazangic și Hănăsenii Noi. Trupa de teatru de la căminul cultural din s. Romanovca s-a plasat pe locul III. Cu diploma pentru participare activă în cadrul festivalului a fost menționat colectivul Casei de cultură din s. Beștemac.

Având, pe timpul zilei, meserii complet diferite, membrii trupelor au adoptat și un al doilea „job”... din pasiune pentru actorie și teatru, din pură curiozitate, prinzând mai apoi gust pentru această artă a frumosului.

Ținem să mulțumim primăriei Romanovca pentru ospitalitate și găzduirea

ediției a II-a a Festivalului raional al colectivelor de teatru, cât și tuturor participanților pentru implicare activă în organizarea și desfășurarea activității culturale.

Primele ediții ale Festivalului raional al colectivelor de teatru ne-au demonstrat interesul major pentru arta teatrală al celor pasionați din partea locului, ceea ce ne inspiră încrederea în organizarea la un nivel mai avansat a edițiilor următoare ale Festivalului, extinderea acestei pasiuni în toate satele raionului.

Mihail SURUC,
șeful Secției
cultură, turism, tineret
și sport a CR Leova

Abonarea 2019

Continuă abonarea pentru anul 2019 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNCȚIONARUL PUBLIC,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei; 1 an - 168 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul „Funcționarul Public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei; 1 an - 156 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Sergiu VLADÎCA - redactor

Marina PASTUH - redactor - designer

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 31.10.2018

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică